

Nr 223.

Av herr **Osterman m. fl.**, om inrättande av ett sjukhus för medicinsk vård av alkoholister och forskning på alkohol-sjukdomens område.

De åtgärder, som samhället vidtagit mot alkoholmissbruket, ha hittills inriktat sig huvudsakligen på en begränsning av dess sociala skadeverkningsar. Härunder har studiet av alkoholmissbrukets medicinska följsymtom och även av dess djupare biologiska orsaker kommit att intaga en relativt undanskynd plats. En följd härav har varit, att alkoholforskningen i vårt land blivit efter i förhållande till den oerhörda utveckling av den medicinska vetenskapen, som eljest präglat de sista decennierna. Icke minst framträder denna diskrepans mellan alkoholforskningens och andra medicinska discipliners nuvarande läge vid en jämförelse med förhållandena i andra länder, särskilt Förenta staterna och Sovjetunionen. I dessa länder föreligger på detta specialområde ett stort forskningsintresse, medan i vårt land endast ett fåtal forskare ägnat intresse åt alkoholmissbrukets medicinska problem. Under de senaste åren ha dock särskilt två sidor av alkoholismens problem uppmärksamrats av härför intresserade svenska läkare, nämligen sambandet mellan alkoholbegär och vissa ämnesomsättningsrubbingar samt möjligheten att utnyttja de s. k. betingade reflexerna för genomförande av avvänjningskurer. Något särskilt sjukhus, där alkoholister behandlas och där forskning på området kan äga rum, finnes emellertid ej i Sverige. I praktiken torde fall av alkoholmissbruk, där de medicinska (kroppsliga och psykiska) symtomen dominerat, behandlas på sinnessjukhusen, framför allt de stora städernas, samt på vissa statliga eller kommunala psykiatriska kliniker.

Ett särskilt för alkoholmissbrukare avsett sjukhus skulle under sådana förhållanden fylla flera uppgifter. För det första skulle det tjäna som vetenskapligt centrum för forskning på området och utbildning av läkare med bekämpande av alkoholmissbruk och alkoholskador som huvuduppgift. Att betydelsen av aktivitet på ifrågavarande område står klar för myndigheterna, framgår av att i årets statsverksproposition upptagits ett anslag för främjande av medicinsk forskning på 500 000 kronor, varav ett belopp av minst 30 000 kronor avses för forskning på alkoholfrågans område.

För det andra kunde på ett sjukhus av ifrågavarande karaktär en differentiering av det skiftande klientelet ske efter medicinska grunder och

efter noggrann, sakkunnig undersökning, som tager sikte på eugeniska och miljöbetonade faktorer likaväl som på klienteletts psykiska och fysiska sjukdomssymtom. Det förutsattes nämligen, att ett dylikt sjukhus ingalunda skulle komma att onödiggöra eller ersätta vare sig de egentliga alkoholistanstalterna eller samhällets övriga åtgärder mot alkoholmissbruk.

För det tredje skulle på detta sjukhus en rationell modern medicinsk behandling av alkoholmissbrukare kunna genomföras. Förutom de fall, där bakom alkoholmissbruket eventuellt ligger en rubbning av ämnesomsättningen, förete nämligen, som ovan antytts, många alkoholister en rad kroppsliga och psykiska sjukdomstecken, som kräva behandling. I detta sammanhang bör man ej förbise en psykologisk faktor, nämligen, att det torde vara lättare att förmå en alkoholmissbrukare att i tid söka vård på en anstalt med sjukhuskaraktär än på en vanlig alkoholistanstalt. Alkoholmissbrukets egenskap av sjuklig rubbning i enlighet med modernt medicinskt betraktelsesätt skulle också understrykas genom tillkomsten av ett för behandling av denna rubbning speciellt avsett sjukhus. I sin tur skulle detta leda till, att många alkoholmissbrukare, som av skamkänsla och rädsla för omgivningens moraliska domar i det längsta söka dölja sin s. k. last men själva inse sitt nödläge och plågas därav, i tid självmant söka vård.

Med stöd av det sålunda anförda hemställes,

att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t hemställa om utredning rörande inrättande av ett för medicinsk vård av alkoholister och forskning på alkoholsjukdomens område avsett sjukhus.

Stockholm i januari 1946.

Einar Osterman.

Verner Hedlund.

Bertil von Friesen.
